

The header features a geometric background of overlapping triangles in shades of yellow and green. A white diagonal line runs from the top right towards the center. Silhouettes of various people are scattered across the background: an elderly woman with a cane on the left, a person climbing a slope in the center, and a group of people on the right, including one who appears to be assisting another.

DELEN ACHTER DE DUINEN

Meedoen in Den Haag

Inspiratie van Delen Achter de Duinen

Werk en bijstand
Schulden en bewindvoering
Wonen en huren
Participatie en armoede

Deelnemende organisaties:

Aandachtscentrum
Afimo
Amargi
Atelier de Kunstvlieg
Bibliotheek Segbroek en Bomenbuurt
Brijder
Buurtactief
De Grondslag
Diaconie Bethelkerk Loosduinen
Diaconie van de Protestantse Gem. Den Haag
Dokters van de Wereld
FNV Lokaal Den Haag
Galerie Anders Bekeken
Haagse Hoge School
IDHEM
Innovaria
Interreligieus Beraad Segbroek (IBS)
Jeugd Interventie Team (JIT)
Kesslerstichting
Limor
MOC
Papoea Vereniging West Guinee
Parnassia
Pit van Moerwijk
Platform Allochtone Ouderen (PAL)
Reakt, Parnassia
Redeemer International Church The Hague
Repair-Kid/RepairCafeDenHaag
Resto van Harte
Siod
Slimme Senior
Starters 4Community
Stek, Stichting voor Stad en Kerk, w.o.
Raad en Daad Balie Oase en Wereldhuis
Stichting ASPN
Stichting ATD Vierde wereld
Stichting Barka
Stichting Bij1
Stichting Dew Mandir
Stichting Eekta
Stichting Grupo Ban Pé
Stichting Hindustani
Stichting Kompasie
Stichting Leergeld
Stichting Mara
Stichting Maximine
Stichting Mooi
Stichting Papyrus
Stichting Present
Stichting Schroeder van der Kolk
Stichting Straat Consulaat
Stichting ThuisPoli
Stichting Toesidas
Stichting Yasmin
Stilte Actie tegen Armoede en Verrijking
Straatadvocaat ZON
Straatpastoraat
Terug naar de bossen
Time/Bank
Voedselbank Haaglanden
VT Loosduinen
Wereldvenster

Den Haag, oktober 2018

Geacht College van Burgemeester en Wethouders, leden van de Gemeenteraad van Den Haag,

Met veel genoegen bieden wij u dit jaar aan “Meedoen in Den Haag”, de zevende Inspiratienota over armoede in Den Haag van Delen Achter de Duinen. Wij hebben deze keer gekozen voor een beperkt aantal onderwerpen waarvan wij hopen dat u er actief mee aan de slag gaat. In de vorige zes nota’s kwam heel veel aan de orde en wij hebben de indruk dat u daar wat door overweldigd was.

Wij hebben gekozen voor vier belangrijke thema’s op het gebied van armoede in Den Haag:

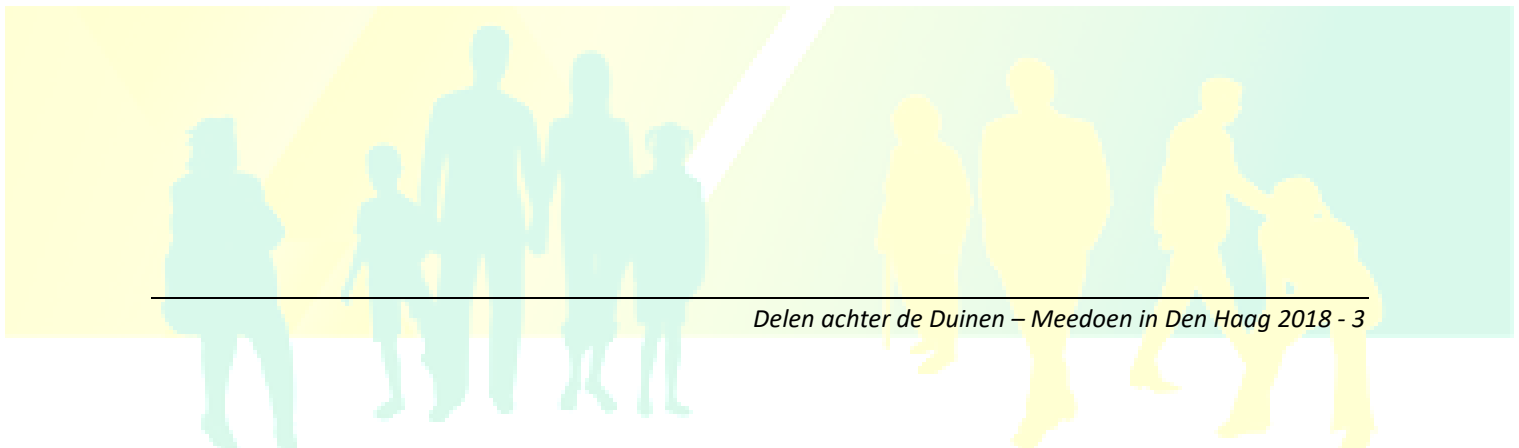
1. Werk en bijstand
2. Schulden en bewindvoering
3. Wonen en huren
4. Participatie en armoede

In kort bestek doen wij u voorstellen zoals u van ons gewend bent.

Wij wensen u veel succes en constructieve discussies toe in het college, in de raadscommissie- en raadsvergaderingen en in uw respectievelijke fracties met een positieve bijdrage voor het armoedebeleid tot gevolg. Wij kijken uit naar de dialoog en samenwerking met u in de komende vier jaar.

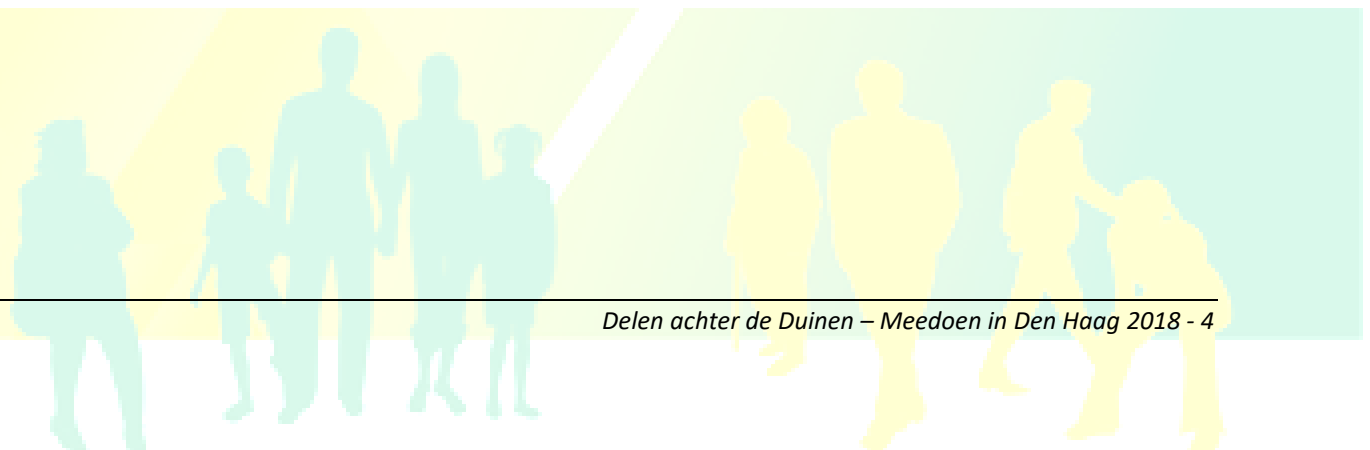
Met vriendelijke groet, namens het platform “Delen Achter de Duinen”:

Henk Baars, Yvonne- Louise Beyerling, Henriëtte Boerma, Elly Burgering, Henny van der Most en Ronald van der Spiegel.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Werk en bijstand.....	5
3. Schulden en bewindvoering	7
4. Wonen en huren	8
5. Participatie en armoede	10
6. Slotopmerking	11

1. Inleiding

Wij zijn blij met de ambitie die spreekt uit de titel van het coalitieakkoord 'Iedereen doet mee'. Het had de slogan van Delen Achter De Duinen kunnen zijn. De aangesloten organisaties zijn dagelijks bezig om alle Haagse burgers zoveel mogelijk mee te laten doen. Wij kijken ernaar uit om hierbij samen te werken met het Haagse College van B&W en de Raadsleden in de komende vier jaar.

Opvallend is echter dat in het coalitieakkoord 'Iedereen doet mee' kwetsbaren nauwelijks aan bod komen in, terwijl juist ook zij niet aan de zijlijn willen blijven staan. Door armoede, schulden maar ook fysieke of mentale beperkingen kunnen niet alle inwoners van Den Haag meedoen. Waarom wordt niet over deze groepen gerept in het thema 'Iedereen doet mee' en komt dit pas aan de orde bij 'Kansen voor iedereen'? Wat gaat het college concreet betekenen voor mensen die om uiteenlopende redenen nu niet mee kunnen doen? Voor banen, sporten en cultuur staan ze vaak te ver buiten de Haagse samenleving. Hoe kan de stad ook inclusief worden voor deze kwetsbare groepen?

Bijvoorbeeld voor de zelfredzame ondernemers van het MKB in Den Haag is een loket geopend: een plaats waar zij terecht kunnen voor al hun bureaucratische rompslomp. Wij stellen voor om ook voor de meer hulpbehoevenden, de mensen in armoede, schulden en die beperkingen hebben één fysiek loket te openen, van waaruit een casemanager de cliënten bij alles wat aan de orde kan komen, bijstaat. Op die plaats en bij die persoon kunnen alle volgende onderwerpen aan bod komen.

2. Werk en bijstand

De bijstand biedt een vangnet aan mensen die het voor kortere of langere tijd niet op eigen kracht redden. Wie het lukt om weer aan het werk te gaan, loopt tegen een muur van problemen op.

Het monster dat administratie heet

Wie vanuit de bijstand gaat werken, moet dat doorgeven aan de gemeente. Het salaris wordt vervolgens verrekend met de bijstand (lees: gekort) in de maand waarin het is verdiend. En daar is het eerste monster. Want de werknemer heeft die loonstrook nooit voor de betaling van de uitkering. Zij of hij weet zo niet zonder loonstrook hoeveel er is verdiend? Met een oproepcontract of met werk buiten reguliere kantoortijden is het nog lastiger. De werknemer moet dan een schatting maken van zijn inkomsten. Klopt dit bedrag niet, dan volgt een maand later een correctie. Twee keer administratie voor dezelfde inkomsten dus. Dat is de theorie. In de praktijk vindt verrekening pas twee maanden later plaats. Bij variabele inkomsten komt het daardoor voor dat mensen een maand onder het bestaansminimum leven. En *last but not least*: de bijstand wordt beëindigd als iemand door tijdelijk werk langer dan 30 dagen geen bijstand nodig heeft. Einde werk betekent dan de rompslomp van een nieuwe aanvraag.

Goed gedrag bestraft

Het is niet duidelijk binnen welke termijn en op welke manier een nieuwe baan moet worden doorgegeven. Wanneer je het hoort, wanneer je tekent of wanneer je begint? Ben je als kersverse werknemer te laat naar beoordeling van de ambtenaar, dan volgt een boete wegens schending van de inlichtingenplicht. Nog een monster!

Er is nog meer. Het kan gebeuren dat je minder salaris krijgt dat je netjes als schatting had doorgegeven in afwachting van de loonstrook. Er wordt dan meer gekort dat er salaris is

ontvangen. Dat betekent een maand minder inkomsten. Met geen of weinig reserves kan dat echt een probleem ontstaan. Natuurlijk wordt dit een maand later alsnog uitbetaald, maar het kwaad is dan al geschied.

Leverd de werkgever te laat een loonstrook of betaalt te laat, krijgt de werknemer een boete omdat uitgegaan wordt van opzet of nalatigheid van de werknemer.

Regelmatig vraagt de uitkerende instantie bankafschriften in te leveren. Wanneer een werkgever te laat heeft uitbetaald, komt het voor dat naar aanleiding van de bankafschriften wordt geconcludeerd tot fraude wegens verzwegen inkomsten. In plaats van hoor en wederhoor volgt gelijk een sanctie, die heel moeilijk terug te draaien is.

Kijk kritisch naar de procedures

9% van de mensen met een bijstandsuitkering heeft parttime werk naast de uitkering. 40% van de uitstroom uit de bijstand gaat aan de slag via een uitzendbureau, vaak met een nul-uren contract.

Zet als SZW in op ondersteuning van mensen met parttime en flexibel werk. Dit stimuleert de participatie en bespaart op uitkeringslasten. Dit geldt ook voor parttime ondernemerschap, waarbij bijstandsgerechtigden enkele uren per week als zelfstandige mogen starten.

Neem de lastige kanten aan parttime werk en ondernemerschap zoveel mogelijk weg.

Vereenvoudig de administratieve lasten die het verrekenen van inkomsten nu oplevert.

Bijstandsgerechtigden zijn vaak huiverig. Worden de inkomsten juist verrekend? Welke aanvullende informatie wordt nu weer gevraagd? Hoe kunnen ze dit aanleveren? Worden ze na een tijdelijke baan opnieuw geconfronteerd met een zoekperiode van vier werken?

In haar kamerbrief pleitte staatssecretaris Klijsma in 2014 al voor inzet op parttime en flexibel werk in de bijstand en zette zij ervaren knelpunten op een rij. Een aantal zijn door gemeenten zelf op te lossen. In haar brief staat dat er geen wettelijke beperking is voor de invulling van een verkorte aanvraagprocedure voor een klant die al eerder een uitkering heeft gehad. Ook mag de zoekperiode voor jongeren onder de 27 ingaan als de jongere nog inkomsten krijgt uit werk.

Werken vanuit de bijstand ontmoedigen?

Werken vanuit de bijstand heeft veel voordelen. De gemeente is minder geld kwijt aan uitkeringen. Mensen met een deeltijdbaas stromen gemakkelijker uit als mensen zonder betaald werk. Werk geeft een nuttige daginvulling, het gevoel (weer) deel uit te maken van de maatschappij en eigenwaarde. De huidige administratieve rompslomp werkt echter ontmoedigend om te gaan werken.

Is dit probleem nu echt niet op te lossen?

Natuurlijk zijn hier oplossingen voor te bedenken. Werk, voltijd of deeltijd, moet zoveel mogelijk gestimuleerd worden.

1. **Zorg voor goede voorlichting** aan burgers wat er verwacht wordt als ze gaan werken Dit kan boetes en terugvorderingen voorkomen.
2. **Verschillende vrijlatingen** zijn mogelijk. Laat mensen een deel van hun inkomsten houden naast hun bijstandsuitkering. Pas dit toe om mensen te stimuleren werk te aanvaarden en te behouden. De gemeente betaalt dan minder bijstand. Deel dit voordeel met de mensen.
3. **Verschuif in overleg** met cliënt de betaaldatum. Bij latere uitbetaling is de kans groter dat de werkenden al vóór de betaling hun loonstrook kunnen overleggen.
4. **Vertrouw mensen** in de bijstaand die daarnaast werkend geld verdienen, Ga niet automatisch uit van nalatigheid of opzet. Zij doen hun uiterste best op eigen benen te staan en zijn vaak afhankelijk van hun werkgever.

5. **Maak terugkeer** in de bijstand gemakkelijker na beëindiging tijdelijk werk. Zorg als iemand binnen zes maanden terugkeert in de bijstand voor een verkorte aanvraagprocedure en afhandelingstermijn. De huidige acht weken zijn niet nodig als het om een eenvoudige aanvraag gaat.

Delen Achter De Duinen verzoekt de wethouder de procedures van werk met een aanvullende bijstandsuitkering kritisch onder de loep te nemen en beleid in te zetten dat gebaseerd is op vertrouwen en ondersteuning.

3. Schulden en bewindvoering

De problematiek van schulden kan niet los gezien worden van de andere onderwerpen rond armoede. Schulden beginnen bij een scheve verhouding tussen inkomsten en uitgaven. De tijd dat schulden alleen maar ontstaan door een onverstandig uitgavenpatroon ten opzichte van de inkomsten is voorbij. Hoge woonlasten in combinatie met lage inkomens en kleine banen leiden tot situaties waarin mensen kwetsbaar zijn om in de schulden te komen.

DADD stemt dan ook volmondig in met de ambitie van de coalitie dat *minder mensen in armoede leven en minder mensen schulden hebben*. De voorgenomen verbreding van de schuldenaanpak waarbij ook aan de onderliggende problemen gewerkt wordt, blijkt in de praktijk die wij zien bij onze cliënten een harde noodzaak. Het Schuldenlab070 is een mooi instrument om de schuldenproblematiek aan te pakken. Ook de inzet op preventie en vroeg signalering is een goede insteek.

De vraag is of dit voldoende is om op korte termijn schulden in de praktijk te verminderen. De gemeente Den Haag kan een grote(re) bijdrage leveren aan preventie of vroegtijdig voorkomen van problematische schulden.

Ter inspiratie:

1. **Verlaag de drempels** richting gemeentelijke schuldhulpverlening. Momenteel duurt het lang om in de schulphulpverlening van de gemeente te worden toegelaten. Dit is tijd die mensen niet hebben in een schuldensituatie. Elke dag lopen schulden verder op en de stress daarmee ook. Bekend is dat mensen met schulden niet zelfredzaam zijn in tijden van crisis. Dat zelfredzaamheid nodig is om door het traject voor de schuldhulpverlening te komen, past niet in de situatie waarin de mensen verkeren. Onderzoek heeft uitgewezen dat (langdurige) stress van invloed is op het vermogen om te handelen. Veel geld en tijd van de gemeente en inwoners kan worden bespaard door onderstaande maatregelen.
2. **Ondersteun burgers** in de toegang tot schuldhulpverlening. Breng de wachttijden drastisch terug. Momenteel duurt het gemiddeld 6 maanden voordat iemand toegelaten wordt en schuldeisers benaderd worden, zelfs voor dossiers die volledig gereed zijn. In die tijd lopen schulden door incasso's en nieuwe schulden vaak dramatisch snel op.
3. **Laat de afkoelingsperiode** van 6 maanden (moratorium) zo snel mogelijk in gaan. De huidige aanmeldingsbrief (die ontvangen wordt na inleveren van de map) geeft mensen niet voldoende recht om de schuldeisers af te houden en schulden en invordering te bevriezen.
4. **Maak afspraken** met potentiële schuldeisers, incassobureaus en deurwaarders dat zij na ontvangst van de aanmeldingsbrief de afkoelingsperiode in acht nemen.
5. **Vereenvoudig de aanvraag** voor de schuldhulpverlening. De WMO-aanvraag is sterk vereenvoudigd, dit kan ook voor een aanvraag schuldhulpverlening.

6. **Zorg voor een goede intake** waarbij ook gekeken wordt naar hulp die mogelijk nodig is naast schuldhulpverlening, zodat mensen gelijk op verschillende fronten geholpen worden.
7. **Zet (vrijwillige) maatjes in.** Door snelle toegang tot schuldhulpverlening wordt de situatie snel gestabiliseerd en erger voorkomen. Bij rust kan vervolgens (al dan niet met maatjes) gewerkt worden aan budgetbeheersing en zelfredzaamheid. Bovendien worden burgers minder veroordeeld tot particuliere bewindvoering die de gemeente veel kost en die niet altijd de burgers echt helpt.
8. **Verstrek eerder voorschotten** voor een uitkering. Burgers komen ook in de schulden in afwachting van een uitkering. De uitgaven gaan door maar de inkomsten laten (vaak lang) op zich wachten, terwijl duidelijk is dat recht op een uitkering bestaat. Met voorschotten kunnen problematische schulden worden voorkomen.
9. **Onderzoek en evalueer de huidige praktijk van het budgetbeheer** vanuit de gemeente. In de praktijk zien we dat sprake is van administratieve onhandigheden waardoor schulden verder oplopen. Voorbeelden hiervan zijn structureel te laat betalen van vaste lasten zoals water, waardoor extra kosten in rekening worden gebracht. Dit lijken kleine bedragen, maar voor mensen in de schulden telt elke cent. Ook dat vanuit budgetbeheer soms juist teveel wordt uitgekeerd en moet worden terugbetaald (maar al is uitgegeven) veroorzaakt nieuwe schulden.
10. **Onderzoek of de capaciteit van budgetcoaching/budgetbeheer** door de gemeente uitgebreid kan worden. De kosten voor de externe bewindvoering die gedeclareerd worden bij de gemeente stijgen de pan uit, terwijl in veel gevallen de mensen niet structureel geholpen worden. Dit geld kan effectiever ingezet worden door als gemeente meer hulpverlening te bieden.
11. **Betrek ervaringsdeskundigen en professionals** die mensen ondersteunen in het oplossen van schulden bij de schuldenaanpak. De praktijk is zeer weerbarstig en kent veel sneeuwbal effecten die niet te voorzien zijn bij het uitdenken van oplossingen in beleid.
12. **Investeer op korte termijn in de bovenstaande maatregelen** om schulden terug te dringen. Uitgaven worden naar voren gehaald. Op lange termijn worden deze investeringen ruimschoots terugverdiend doordat de (maatschappelijke) kosten van de schulden dalen. Problematische schulden van burgers kosten namelijk uiteindelijk veel meer, voor de gemeente en de burgers (met schulden). In het coalitieakkoord zijn geen extra middelen voor de aanpak van schulden voorzien, dus dit vereist een voorinvestering of een verschuiving binnen de huidige budgetten voor de komende jaren.

Ten slotte is de schuldenaanpak niet iets dat alleen lokaal opgelost kan worden. Het laatste advies aan het college is dan ook om **een actieve lobby** richting de landelijke politiek te voeren. Een deel van de oorzaken van schulden kan namelijk alleen landelijk opgelost worden. Denk hierbij aan strengere regels rond beslagvrije voet, betere regulering incassobedrijven, beschikbaarheid van betaalbare huisvesting, etc. De gemeente Den Haag kan gevoed door de kennis en ervaring uit het veld een krachtige lobby voeren.

4. Wonen en huren

In Den Haag is de situatie op de sociale woningmarkt nijpend. Voor een sociale huurwoning zijn lange wachtlijsten en -tijden. Wie een woning huurt, wordt geconfronteerd met slechte woningen en steeds hoger wordende huren. Voor steeds meer mensen wordt het onmogelijk om ordentelijk te wonen. Er loopt een spreekwoordelijke muur tussen het veen en het zand. Overall is de segregatie in de stad zichtbaar en pijnlijk voelbaar. Wie geld en invloed heeft, kan goed wonen, wie dat niet heeft, niet. Deze situatie is fnuikend voor de materiële en vooral

geestelijke gezondheid van mensen. Niet behoorlijk kunnen wonen is een aanslag op het menselijke vermogen om overeind te blijven.

Er zijn in Den Haag 77.000 in vaktermen 'betaalbare' woningen. 67.000 worden beheerd door de woningbouwcorporaties en 10.000 door particuliere verhuurders. Er is nu al een tekort van om en nabij de 2.000 sociale huurwoningen en dat zal bij niet voldoende maatregelen snel oplopen. Den Haag heeft nu 535.000 inwoners en zal in 2040 zijn gegroeid naar 600.000. Op dit moment zoeken 43.000 mensen een sociale huurwoning, een aantal dat in de toekomst oploopt tot 55.700. Er gaapt dus een kloof tussen vraag en aanbod. Daarnaast is sinds 2014 de kernvoorraad sociale huurwoningen van de corporaties afgenomen van 69.949 naar 67.681 in 2018. Het aantal woningen met een huur van minder dan €404 is in dezelfde periode afgenomen van 14.419 naar 11.730.

De oorzaken zijn meermalen beschreven, maar in het kort:

1. Na de crisis is de feitelijke rekening bij de bevolking neergelegd;
2. De woningcorporaties gingen en gaan een weg die niet meer aansluit bij de oorspronkelijke doelstellingen, namelijk woningen bouwen;
3. Het rijksbeleid heeft tot een verhuurdersheffing van 60 miljoen die er toe leidt dat corporaties minder geld beschikbaar hebben voor nieuwbouw en renovatie. Het Rijk investeert ook niet meer. Liberaal geïnspireerd, heeft men gewed op het eigen woningbezit en geen rekening gehouden met de toenemende behoefte aan sociale woningen. Het passend toewijzen loopt helemaal vast;
4. De zwakkere woningcorporaties verkopen hun huurwoningen met als gevolg een afnemende woningvoorraad. Het verduurzamen gaat ook veel geld kosten, ook in deze kwestie is onduidelijk of Rijk en gemeente wel echt gaan investeren. Bij stijgende huurprijzen worden door corporaties in toenemende mate inkomenseisen gesteld. De gevolgen laten zich raden. In de particuliere woningmarkt moet je tegenwoordig zelfs een arbeidscontract laten zien en drie maanden vooruitbetalen;
5. De trek naar de stad neemt steeds meer toe. Werkgelegenheid en dynamiek zijn daarvan al vaker beschreven oorzaken;
6. Er komen steeds meer alleenstaanden;
7. Door de vergrijzing en het langer moeten thuis wonen stromen ouderen ook minder gemakkelijk door;
8. Koopwoningen zijn vrijwel niet meer te betalen, zeker niet voor starters. In Den Haag worden vooral woningen voor vermogenden gebouwd. Dat steekt nogal;
9. De nieuwbouw was bijna volstrekt stil komen te liggen en komt langzaam weer op gang. Het aantal beschikbare woningen met een huur tot €404 per maand in de sociale sector is met 3.000 afgenomen;
10. Na inschrijving voor een woning moet gemiddeld 3 jaar worden gewacht met als gevolg veel illegale kamerverhuur. DADD weet niet of de Pandenbrigade die achter misstanden aan moet wel effectief genoeg is;
11. Vastgoedeigenaren kopen steeds meer panden op, splitsen die vaak op en vragen vervolgens bizar hoge huurprijzen.

De afgelopen gemeenteraadsperiode zijn er jaarlijks 1.000 woningen bij gekomen en is 150.000 vierkante meter kantoren omgebouwd tot woningen. Binnen de gegeven slechte omstandigheden heeft men zijn best gedaan, maar het is bij lange na niet voldoende. Er is nog steeds erg veel kantorenleegstand. De antikraakwet is te scherp zodat de signaalfunctie omtrent leegstand onvoldoende is geborgd.

Over het algemeen worden kwetsbare groepen verdrongen of hopen zich op in wijken als Moerwijk, Bouwlust, Vrederust en Morgenstond, waar de armoede schrijnende vormen aan

het aannemen is. Het gaat dan om toewijzing van woningen aan daklozen, kwetsbare ouderen, mensen met een verstandelijke en/of psychische handicap, mensen met veel te weinig geld door werkloosheid of uitkering. De uitkeringen alleen zijn over het algemeen te laag om de huren regulier te betalen. Er is steeds een structureel tekort dat door vele instanties berekend wordt op gemiddeld €300 per maand. Daarnaast is er een jaarlijkse vraag van omtrent de 600 woningen voor Beschermd Wonen.

Voor de gemeenteraad komt binnenkort weer het moment van de prestatieafspraken met de woningcorporaties. De corporaties willen wel sociale huurwoningen bouwen maar zitten financieel in de verdrukking. De hele bouwketen is er over het algemeen niet happig op dit soort woningen te realiseren omdat het dikwijls verlies lijdend is. Sociale woningbouw moet dus sterk worden gestimuleerd. Het beleid van de Rijksoverheid om naar minder sociale woningbouw te gaan is ronduit destructief en resultaat van jarenlang rekenen op de ‘markt’ die nu eenmaal niet in het kwetsbare deel voorziet.

Voorstellen:

1. **Er moet extra geld en inzet** naar de sociale woningbouw. Het mag niet meer zo zijn dat door onvolkomenheden in de planning er aan het eind van het jaar een begrotings- en financieel overschot ontstaat;
2. **Maak sterkere afspraken** met woningbouwcorporaties over de aantallen te bouwen huizen. Hoeveel gaat men nu ter beschikking stellen. Het komt te vaak voor dat corporaties dat in het vage laten. In een toenemende noodsituatie moeten er ook extra inspanningen worden gedaan;
3. **Koppel de huurprijzen los** van de WOZ-waarde. Dit is een huur opdrijvende maatregel waar de doelgroep van DADD volstrekt niet mee gebaat is. Zorg niet alleen voor huurbescherming maar ook voor huurprijsbescherming;
4. **Haal het puntenstelsel** op de schop in die zin dat bij de bepaling juist moet worden gekeken naar zaken die gestimuleerd moeten worden. Als een woning verduurzaamd is zouden de punten eigenlijk moeten dalen. Of dichterbij het OV dan punten naar beneden. Vermogenden hebben dikwijls een auto, die hoeven niet beloond te worden;
5. **Stimuleer de woningcorporaties** de huurverhogingen niet door te voeren. De woningbouwcorporaties zouden aan de raad jaarlijks een bod kunnen doen. Er moet zoiets als een volkshuisvestelijke agenda komen. Kijk daarvoor ook naar de veel sterkere Duitse traditie van corporaties. Corporaties kunnen ook op 60 of 70% van de huurprijs gaan zitten. Want de fundamentele vraag is, waar de corporaties nu eigenlijk voor waren;
6. **Werk het idee uit** om de huurtoeslag direct naar de corporaties over te maken zodat huurachterstanden voorkomen kunnen worden;
7. **Vraag een onderzoek** door de Haagse rekenkamer naar de besteding van gemeentelijk gelden door de corporaties;
8. **Gebruik de grondprijzen** als politiek instrument. Zij hebben een forse invloed op de huurprijzen. We bevelen dit aan in het verkrijgen van meer sociale woningbouw;
10. **Ga speculatie en prijsopdrijving** tegen door particuliere beleggers met zelfbewoningsplicht en verhuurvergunning;
11. **Faciliteer eigen wooninitiatieven** van de bewoners, zoals het stichten van een woningcoöperatie, en werk dit niet tegen met allerlei bureaucratische belemmeringen.

5. Participatie en armoede

In Den Haag bemoeit het samenwerkingsverband “Delen Achter de Duinen” zich actief met het beleid rond armoede. Hetzelfde geldt voor de cliëntenraden en de Haagse Raad van Kinderen met het thema armoede. Deze deelnemende mensen en organisaties willen

structureel mee denken, meebeslissen en meedoen. Er wordt hierbij niet gedacht aan slechts het recht om verbale kanttekeningen te mogen plaatsen, maar meer aan een gezamenlijke regierol waarbij motivatie, eigen kracht en ervaringen, eigenaarschap en de netwerkcontacten inzet kunnen worden van vernieuwend beleid.

In het coalitieakkoord wordt op verschillende plaatsen over participatie gesproken, maar meestal op een vrijblijvende toon. Er zijn nog geen participatiestructuren ingebouwd en er worden geen concrete toezeggingen gedaan.

Citaat uit het coalitieakkoord: “Het stadsbestuur luistert, zoekt de dialoog en werkt samen met de stad, zodat de stad invloed kan uitoefenen”. Maar wanneer, waar, waarover, over wat en met wie worden geen uitspraken gedaan.

Ander citaat: “We (het College van B&W) gaan experimenteren met verschillende vormen van inspraak en participatie, die passen bij de diversiteit van de gebruikers”. Dit roept onmiddellijk de vraag op, worden deze experimenten samen met de burgers en maatschappelijke organisaties bedacht of gaat er een denktank van ambtenaren aan de slag en bestaat de participatie uit het verschijnen op een uitnodiging, waarbij een eigen invulling van het experiment al bij voorbaat is uitgesloten?

Het nieuwe college stelt voor de burgers een regierol weggelegd. De wethouders en maatschappelijke organisaties moeten het lef hebben over hun schaduw heen te springen, zich kwetsbaar op te stellen, durven te luisteren, waardoor samen met de burgers op het terrein van armoede nieuwe initiatieven kunnen worden ontwikkeld.

Bijvoorbeeld:

1. **Zet een gemeentelijke woningcoöperatie** op, voor bouwen zonder direct winstoogmerk;
2. **Biedt mensen met een achterstand** in de energierekening een zonnepaneel aan, waardoor de energielasten voor hen lager worden en de duurzaamheid in de stad wordt bevorderd;
3. **Lever meer maatwerk** bij werk en bijstand, zodat meer mensen kunnen participeren. Hierbij valt te denken aan alternatieve werkvormen, lage renteleningen voor het opstarten van kleinschalige eigen bedrijfjes of het voorkomen van leningen met een hoge rente door een gift uit de bijstand.
4. **Zoek op creatieve wijze** gezamenlijk naar oplossingen waarbij participatie van burgers en maatschappelijke organisaties geen show of inkapseling wordt, maar daadwerkelijke betrokkenheid bij de stad en het beleid.

6. Slotopmerking

Deze nota is een samenvatting van wat wij in de dagelijkse praktijk zien gebeuren met burgers. Er staat veel in deze inspiratienota. Toch hebben wij ons beperkt tot een aantal hoofdzaken. U maakt keuzes in uw beleid. Wat zijn de consequenties en gevolgen voor de gewone Haagse burger? We geven u deze nota in handen in het vertrouwen dat u onze zorgen en vragen serieus neemt en meeneemt in uw beleidsvorming. Graag gaan wij hierover in de komende periode met u de dialoog aan.

Platform Delen Achter de Duinen
Oktober 2018